

Szentendrei Református Hírlevél - megjelenik negyedévente

Igazam van

„Nekem igazam van!” – kimondva-kimondatlanul ez a mondat visszhangzik bennünk, és ebből hol vigasztalást merítünk, hol pedig munitiót a harcra. Ki tud enélkül a mondat nélkül berendezkedni az életre? Lebénulnánk: döntésképtelenné, de a társas életre is alkalmatlannokká válnánk nélküle. Egyszerűen függvényévé válnánk a körülmények pillanatnyi szeszélyének vagy mások véleményének, döntéseinek.

„Ha ti megtartjátok az én ígémet, valóban tanítványaim vagytok; megismeritek az igazságot, és az igazság megszabadít titeket.” Jn 8,30-31

Jézus szavaiban két ellentétes fogalom kapcsolódik össze: igazság és szabadság. Nem önmagában áll szemben a szabadság az igazsággal, hanem csak a nyugati kultúránk jelenlegi állapotában. E kettő közül nyilvánvalóan népszerűbb a szabadság. A másikat, az igazságot meglehetősen bizonytalansággal, inkább csak távolról piszkálgatva érintjük, mert hát: „Micsoda az igazság?”

Ahogy Jézus összekapcsolja őket, az idegenül cseng kultúránkban. Az igazság tenne szabaddá?! Valóban érthetetlen ez az összefüggés, ha valaki a szabadságot függetlenségként érti. Az igazság ugyanis mindig elkötelez, alapot, tartást, bátorságot ad. Ha tudom, hogy igazam van, akkor harcolni is kész vagyok! Elköteleződöm, és nem függetlenné válok.

Jézus szavai nem a szókapcsolat felbontására hívnak, hanem a fogalmaink újrafogalmazására. János evangéliumában az igazság nem elvont fogalom, hanem személyes valóság, maga Jézus. Általa az igazság út, amin Isten vezet, sőt magát az életet jelenti. „Én vagyok az út, az igazság és az élet” – mondja Jézus (Jn 14,6).

Ugyanígy a szabadságot is sajátos jelentéssel tölti meg Jézus: az nem függetlenséget, mindentől való távolságot jelent, hanem

Körösfői-Kriesch Aladár: Ego sum via, veritas et vita

épp ellenkezőleg, tanítvány-ságot, közelséget, köteléket. Erről szól a fenti idézet.

Így értve magától nyílik ki előttünk e két fogalom belső összetartozása. Jézus az, aki megigazít, s a Vele való kapcsolatban találjuk meg a szabadságot arra, hogy igazán éljünk – mind minőségében, mind értékében. Minél közelebb kerülünk hozzá, annál tisztábban látjuk, mi a hamisság, a hazugság, hol a cél, ahova tartani érdemes.

De az Ő jelenléte nemcsak amolyan szemüveg, ami tisztánlátással ajándékoz meg, hanem erő is. Erő ahhoz, hogy amit jónak és igaznak tartunk, azt meg is

tudjuk ragadni, és abban meg is tudjunk maradni. A szabadság az Ő személyében egyszercsak ránk köszön. És ezért szabadok leszünk elengedni mindazt, amihez olyan görcsösen ragaszkodtunk. Egyrészt azért, mert Jézus mellett igaz fényben látjuk már értéküket, jelentőségüket. Másrészt azért, mert az Ő keze alatt mindaz, ami minket eddig fogva tartott, erejét veszíti. Már nem a szenvedély, már nem a hírnév, a vagyon, a megbecsülés vagy az érvényesülés igazgatja életünket. Ha Vele vagyunk, biztonságban vagyunk.

Ahogy az igazság nem tétel, úgy a szabadság sem állapot. Mindkettő személyes, mindkettő kapcsolat. Ezért ha a tanítvány önálló utakon jár, távol Mesterétől, elbizonytalanodik, és előbb-utóbb maga alá gyűri valami. Nem véletlenül kezdi Jézus a mondatot „ha” szócskával: „Ha ti megtartjátok az én ígémet”. Ez egyszerre meghívás és intés. Meghívás, hogy bízd magad Őrá. Hagyd rá az igazságodat, és benne keresd a szabadulást és az erőt egy másfajta, igaz élethez. Ugyanakkor intés is, hogy többet ne gondoljunk magunkról, mint akik vagyunk.

Harmathy András

„Gyönyörködj az Úrban, és megadja szíved kéréseit! Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik: világossá teszi igazságodat, jogodra fényt derít.”

Zsolt 37,4-6

Előzetes információ a presbiterválasztásról

A Magyarországi Református Egyházban az egyházközségek világi elöljáróit hat évente választják újra a gyülekezetek. A mostani presbitériumok mandátuma ez év végén lejár, ezért ősszel minden egyházközségben választásra kerül sor.

A presbiterválasztás előkészítésére egyházunk rendje szerint presbitériumunk jelölőbizottságot választott, amely egyúttal választási bizottságként is működik. Tagjai: *Bene Andrásné, dr. Harmathy András, Kun Péter, Lázár Enikő és Sikolya Zsolt*. Gyülekezetünk a jelölőbizottság tagjainál tehetek személyi javaslatokat az új presbiterekre szeptember 10-éig. A jelölőbizottság október elején küldi meg javaslatát a presbitériumnak a presbiter- és pótpresbiterjelöltek, valamint a gondnokjelölt(ek) személyére. A jelöltek listájáról és a

választás napjáról a presbitériumunk dönt október közepén. A döntést és a jelöltek bemutatását különböző fórumokon (Kehely-különszám, honlap, e-mail) juttatjuk el gyülekezetünk tagjaihoz. Előreláthatólag a november 19-i 10 órás istentiszteleten kerül sor a jelöltek személyes bemutatására, a november 26-i istentiszteletek után pedig a választói közgyűlésre, amikor is 16 presbiter, 4 pótpresbiter és a gondnok személyéről döntenek a 2017. évi választói névjegyzéken szereplő egyháztagjaink.

Kérjük a Mindenség Urát, hogy segítsen minket bölcs döntéshez!

Sikolya Zsolt
a jelölőbizottság elnöke

Bemutatkozik új beosztott lelkészünk

Koncz Hunor Attila vagyok, 1989-ben Szatmárnémetiben születtem. A családom 1990-ben először Veszprémbe, majd Váralotára költözött. Szüleim mérnök-pedagógusok, nővérem, *Eszter* pszichológus. Váralotán jártam általános iskolába, itt is konfirmáltam a református gyülekezetben, azonban a középiskolát már a veszprémi Lovassy László Gimnáziumban végeztem. Az érettségit követően 2008-2015 között a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán tanultam teológiát. A budapesti tanulmányok megszakításaként és kiegészítéseként 2012-2014 között két évig ösztöndíjas voltam a Genfi Egyetemen, ahol egy időben a Genfi Magyar Protestáns Gyülekezetnek voltam megbízott lelkipásztor.

Az egyetemi tanulmányok során a dogmatika került hozzám a legközelebb. Fontosnak tartom, hogy a keresztyén hit párbeszédben álljon a kortárs tudományágakkal is. Ebből a megfontolásból kiindulva szakdolgozatomat ökológiai témából írtam. Szándékomban áll a későbbiekben további kutatást is folytatni a dogmatika ezen területén.

Gyülekezeti szolgálataim Genfben kezdődtek, ahol egy kis 56-os és külföldön élő magyarokból álló közösség megbí-

zott lelkésze lehettem. Itt minden évben az aktuális ösztöndíjas teológust kéri fel az istentiszteletek és bibliaórák megtartására. Az itt töltött két év alatt egyre több istentiszteletet tartottunk a közösségben, és felnőtt konfirmációt is szerveztünk. 2015 augusztusától szintén két évig voltam segédlelkész Komáromban *Máté László* esperes mellett. A gyülekezeti szolgálatok mellett az ifjúsági csoport megszervezése és vezetése volt a feladatom. Önkéntesként aktívan részt vettem a Máltai Szeretetszolgálat helyi csoportjának működésében, elsősorban a fogyatékkal élőkkel való foglalkozásban. Szentendrán 2017. augusztus 16. óta vagyok beosztott lelkész. A gyülekezeti szolgálatok és az ifjúsági munka mel-

lett a helyi általános iskolákban végzek hitoktatást.

Szeretek aktívan kapcsolódni: biciklizni, futni és kirándulni, fallabdázni. Szeretem a színházat, az operát és a kortárs művészetet. Fontos számomra a zene, magam is gitározom. Menyasszonyom *dr. Kovács Vivienne* pszichiáter rezidens a budapesti Péterfy Sándor Utcai Kórház-Rendelőintézet Krízis Intervenció és Pszichiátriai Osztályán.

Református hitoktatás a városi iskolákban

Egyházközségünk a 2017/18-as tanévben is megszervezi a helyi általános iskolákban a kötelezően választható etika- és hittanórák keretein belül a református hitoktatást, amelyet főállásban *Lázár Enikő*, megbízottként *Barta Erzsébet*, lelkészként *Harmathy András*, beosztott lelkészként *Koncz Hunor Attila* végeznek. Összesen 7 iskolában hozzávetőlegesen 350 diákot tanítunk.

Az órarendbe építve kötelezően választható hit- és erkölcstan óráként a Barcsay Jenő Általános Iskolában, az Izbégi Általános Iskolában, a Szentendrei II. Rákóczi Ferenc

Általános Iskola és Gimnáziumban, valamint a Templomdombi Általános Iskolában folyik a hitoktatás.

Az órarenden kívül, fakultatív hitoktatásként pedig a Szent András Katolikus Általános Iskola és Óvodában keddenként és szerdánként 15 órától *Lázár Enikő*, a Ferences Gimnáziumban csütörtökönként 7.30-tól *Harmathy András*, a Cházár András TKI Bárczi Gusztáv Tagintézményében keddenként 15 órától *Koncz Hunor Attila* vezetésével folyik a hitoktatás.

Egyházfenntartói járulékok befizetése

Kérjük azokat a testvéreket, akik idén még nem fizettek egyházfenntartói járulékot, hogy a járuléukat legkésőbb **november 15-ig** fizessék be a vasárnapi 8 órás istentisztelet után *Szabó Sándorné* testvérünknel, a 10 órás istentisztelet után gondnokunknál, vagy átutalással az egyházközség 11742087-20000679-es számlaszámára, esetleg sárga csekken, amit személyesen, telefonon vagy a szentendre@reformatus.hu e-mail címen lehet kérni. Köszönjük!

Örömhír a városnak

Evangelizációs nap a szentendrei keresztyény felekezetek szervezésében

Jézus mondja: „Barátaim vagytok.” Jn 15,14

A reformáció 500. évfordulója kapcsán a szentendrei keresztyény – református, evangélikus, baptista és római katolikus – felekezetek közös összefogással szeptember 16-ára evangelizációs napot szerveztek a városban, hogy az örömhír (görög szóval: evangélium) minél többekhez eljuthasson, minél többen tudomást szerezzenek Jézus szeretetéről és a kegyelemről, amelyet az emberiség számára eleve elkészített.

Meglepetés kórus-flashmob a korzón

A szervezők már az esemény tervezésekor megállapodtak abban, hogy a legfontosabb feladat az imádság. Minél több egyháztagot bevonni a közös imádkozásba olyanokért, akikről tudjuk, szükségük van Jézusra. A szeptember 16-i nap programjai pedig mintegy háttérként segítik ezt a folyamatot, ahová mi, Jézus tanítványai, elhívhatjuk azokat, akikért imádkozunk, és egyfajta „ízeltőt kínálhatunk” nekik abból, mit jelent „Jézus barátjának” lenni.

A nap eseményei is ennek megfelelően épültek fel. Kora délutántól estig párhuzamosan több eseménysorozat zajlott, ahol lehetőség adódott kisebb közösségekben Jézus tanításairól hallani. A tematikus alkalmakat közös, kétórás színpadi esemény kötötte össze, ahová mindenki becsatlakozhatott. A változatos programok lehetővé tették a hívogatók számára, hogy olyan alkalmakra invitálják az imáikban hordozottakat, amelyek valószínűleg azok szívéhez a legközelebb állnak.

Kora délután a református gyülekezeti teremben felnőttek számára zajlott filmvetítés a Harvard Egyetem 75 éven át tartó boldogságkutatásának legfőbb eredményeiről, amelyet azután a résztvevők kisebb csoportokban vitathattak meg.

Felnőttek és családok számára a belvárosban sétát szerveztek Szentendre szakrális emlékei között, amelyen keresztül érezhették, megismerhették az akkor és most is munkálkodó, segítő Istent! A sétát a Városi Vendégház udvarán kávézás és beszélgetés zárta.

Családok és sportos résztvevők számára kerékpártúrák indultak az evangélikus templom elől. Az edzettebbek egy közel 30 km-es túrát tehettek meg, de akik akár gyerekekkel szerettek volna részt venni, azoknak „csak” Leányfaluig kellett eltekerniük. Mind a két túra folyamán a szervezők rövid áhitatot is tartottak.

Azok sem unatkoztak, akik a gyerekekkel a városban szerették volna ezt a délutánt eltölteni. Számukra bibliai történeteket adtak elő, így hozva közel hozzájuk Jézust. Az előadások során kézműveskedésre is lehetőség nyílt.

A Duna korzón sétálókat már a színpadi programok kezdete előtt koncert hívogatta az ezt követő eseményekre Kollár Attila és az *Invocatio Musicalis* fellépésével. Ezt követően egy meglepetés kórus-flashmob nyitotta meg a színpadi programokat, amelyre a keresztyény felekezetek kórustagjainak közös fellépésével került sor.

A Dunán „úszó” színpadról Horváth-Hegyí Olivér evangélikus lelkész hirdette az igét, majd dr. Somody Imre üzletember és Dani Zsolt baptista lelkész biznyságtételeit hallgathattuk. A baptista zenekar által támogatott közös éneklés tette még meghittebbé ezt az eseménysorozatot, amelyet a szentendrei iskolások számára meghirdetett rajzpályázat eredményhirdetése zárt.

Este 7 óra után ismét több esemény közül válogathattak, akik ezt a napot evangéliumi közösségekben szerették volna tölteni. A református gimnáziumban Zászkaliczky Tamás tartott orgonazenés áhitatot, az evangélikus templomban Dawn Csutoros rendhagyó kiállítására került sor a modern művészet iránt fogékony érdeklődők számára. A Keresztyén Vezetők és Üzletemberek Társasága pedig Szentendrére hívta vacsorázni az érdeklődőket, ahol dr. Somody Imre üzletember, a Pharmavit Zrt. korábbi elnök-vezérigazgatója, az est témavezetője Ki voltam, ki vagyok, és ki leszek? címmel elhangzó biznyságtételét követően beszélgetésre invitálták a résztvevőket. A szervezők a fiatalokról sem feledkeztek meg: számukra az Offline Centerben kvíz estet rendeztek az 500 éves reformáció témakörében. A P'Art moziban a Ha Isten úgy akarja című film vetítését követően szintén beszélgetésre várták a nézőket. A római katolikus keresztyények szervezésében pedig „templom túrára”, interaktív orgonazenés este és imádságos képmeditációra nyílt lehetőségük az érdeklődőknek.

Dr. Somody Imre biznyságtétele a Dunán

Bár a programok sorozata erre napra véget ért, de az örömhír terjesztése tovább folytatódik. Minden egyes felekezetben a saját alkalmakon keresztül – igehirdetés, alfa kurzus, bibliakörök, keresztkérdések sorozat, asztali beszélgetések – tovább folytatják azok gondozását, akik már befogadták Jézust vagy érdeklődnek az evangélium iránt, valamint tovább imádkoznak azokért is, akik még nem nyitották meg a szívüket erre a „találkozásra”.

Turáni Laura

**„Mert ahol a te kincsed van,
ott lesz a te szíved is.” Mt 6,21**

Hangulatok és gondolatok a gyülekezeti táborból

Nyár van, forrón süt a nap. Bepakoljuk a gyerekeket és a fél háztartást, és irány Sárospatak. Rajtunk kívül még erre veszi az irányt mintegy negyven testvér Szentendréről: kezdődik a gyülekezeti tábor.

Megyünk, mert szeretnénk épülni, gazdagodni, elmélyülni a hitben egymás hite által. Kíváncsiak vagyunk a többiekre, és persze jó lenne kicsit pihenni és feltöltődni is.

Van, amit sikerül, és van, amit nem sikerül megvalósítani ezek közül a hét végéig, de mindannyian gazdagabban megyünk haza. Sokan talán fáradtabban is. De nem bánjuk, hogy eljöttünk.

A gyülekezeti csapat Sárospatakon

Mi minden történt velünk a táborban?

A Sárospataki Református Kollégium történelme, atmoszférája hat ránk, itt tartjuk a délelőtti előadásokat és beszélgetéseket, miközben a gyerekek *Lázár Enikő* és *Lórántffy Zsuzsanna* segítségével belekóstolnak a várurak és úrnők életébe és persze az evangéliumba is.

Egyik nap kicsit messzebbre kirándulunk. Felfedezzük Göncruszka titkát, ahol a gondnok és a fiatal lelkészházaspár cselekvő hite mindannyiunkat magával ragad. Felkeressük a reformáció fontos magyar helyszíneit, Göncöt és Vizsolyt,

ahol a Károli Gáspár és társai által fordított első magyar nyelvű Bibliát nyomtatták.

Felfedezzük Sárospatakat is, megnézzük a nemrégiben felújított Rákóczi várat. Túrázunk a Megyer-hegyi tengerszemhez. Sokat énekelünk, játszunk, nevetünk.

Látogatás a Sárospataki Református Kollégium megújult Nagykönyvtárában

Kisgyerekek, kamaszok, felnőttek, nyugdíjasok. Sokan, sokfélék, egy héti igazán együtt vagyunk. Isten pedig köztünk van, érezzük ezt közösségben és egyénileg egyaránt. Erősítjük egymás hitét, ha kell, fogjuk egymás kezét. Kapunk tanítást, biztatást, útravalót bőségesen *Ágotán* és *Andráson* keresztül Istentől.

Gyorsan eltelik az öt nap, indulunk haza. Már nem idegenként, vagy látásból ismerősként, hanem barátként, testvérként. „Meggyökerezvén és tovább épülvén Őbenne, és meg erősödvén a hitben, amiképpen arra tanítottatok, bővülködven abban hálaadással.” (Kol 2,7) Jövőre téged is várunk, ne hagyj ki!

Szabó Csilla

Gyermekfoglalkozások a családi táborban

Uzsonna a sok kalandozás után

Gyülekezeti, családi táborunkat Sárospatakon tartottuk augusztus elején. A felnőttek délelőttönként előadásokon vettek részt; beszélgetésük a Biblia, a város, az iskola, a család témakörében zajlott. Ez idő alatt én a gyermekekkel szintén erről beszélgettem, és kézműves foglalkozásokon a témához kapcsolódó tárgyakat készítettünk. Mindennap képzeletben *Rákóczi György* és *Lórántffy Zsuzsanna* vendégei voltunk, velük együtt olvastuk a Bibliát. Régen ők is rendszeresen olvasták a Szentírást, annak mélyebb megértésére törekedve. Első nap Mózes első könyvéből megismertük a teremts rendjét, majd a Kollégium kertjében a Bibliából ismerős növények között sétáltunk. Másnap a hűségéről és a nagymamák titkairól beszélgettünk Ruth története alapján. Búzakoszorút készítettünk, és minden gyermek levelet írt a szüleinek szeretete jeléül.

A következő napon, a Kollégiumban tett látogatásunkkor megismerhettük, hogyan tanultak régen a gyermekek. A tanulásról, tanítványságról beszélgetve János evangéliumából (Jn.1) ismertük meg Jézus első tanítványait. Fakockákat megfestve berendeztünk egy régi várost házakkal, iskolával, templommal. A Református Kollégium könyvtárában tett látogatásunk után a sok régi könyvet felidézve magunk is könyvecskét készítettünk. A könyvtárban Lórántffy Zsuzsanna terítőjét láttuk, amely úri hímzéssel volt kihímezve. Ennek a hímzésnek a színei kötöttek: zöld, kék, krémszín, vörös és barna. A motívumok közül jellegzetes volt a gránátalma. Egy ilyen motívumot választottunk ki a papírkönyvjelzőnk díszítéséhez a megadott színeket használva. Utolsó napon a keresztyén házirendről beszélgettünk (Kol 3,18-4,1), majd ezt követően szeretetvendégséget tartottunk. Kókuszgolyókat készítettünk, és azzal kínáltuk meg a szülőket és a gyülekezetünk tagjait. Minden este áhítat volt a felnőtteknek, amelynek alapja Pál kolosséiakhoz írt levele volt. Ez idő alatt a gyermekekkel külön szobában mesét, verseket mondtunk, és sokat énekelünk. Mi így töltöttük be a kicsinyekkel Pál üzenetét:

„...hálaadással énekeljétek szívetekben Istennek.” (Kol 3,16b)

Lázár Enikő

„Jézus ekkor megkérdezte a tizenkettőtől: Vajon ti is el akartok menni? Simon Péter így felelt: Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad.” Jn 6,67-68

A túlsó parton

Július elején gyülekezetünk ifjúságával újra útra keltünk, a Duna túlsópartjára, Szobra mentünk táborozni. Biciklikkel felszerelve érkezünk meg a táborhelyre. Egy kollégium épületében volt a szállásunk, a rendőrőrs mellett, így mi is és a kerékpárjaink is biztonságban érezhettük magunkat. Idén kaptunk reggelit és vacsorát, így csak az ebédre való szendvicseket kellett magunknak készíteni.

Minden napunkat csendességgel kezdtük, egy-egy zárán-dokszóltárt olvastunk. Ezek a zsoltárok az úton levő ember imádságai, így mélyedtünk el benne mi is, mint akik úton vannak – szó szerint is meg képletesen is.

Tábortűzön készül a vacsora

Voltunk a nagymarosi strandon, átbicikliztünk Szlovákián át Esztergomba, feltekertünk Nagybörzsönybe, amire nagyon büszkék vagyunk. De voltunk kisvasúttal Márianosztrán – itt még a rabszállító kocsiba is beülhettünk –, és egyik nap eveztünk a Dunán és egy kicsit az Ipolyon is. Ettünk lángost, sütittek nekünk kenyérlángost, néha fagyit is előkerült a kísérlőautóból, de a saját szendvicseink is nagyon jól estek, mikor végre megálltunk egy kis pihenőre.

A szállásunkon nagyon jókat játszottunk: a ping-pong asztal és az udvar új energiákat hozott elő belőlünk. Nagy forgózások, véget nem érő „zászlós” játék és persze a zene betöltöttek a pihenőidőnket. Vacsora után tábortűzet gyújtottunk (amihez fát kellett gyűjteni és aprítani), és a tábortűz mellett (az elhaladó vonatok zaját túlharsogva) énekeltünk, és figyeltünk Isten igéjére. Esténként a megtérésről hallhattunk igehirdetéseket, újszövetségi történeteken keresztül néztünk a saját életünkre.

Nagyon jó volt megélni, hogy a közös küzdelem, a felelősség, az egymásra utaltság összehozott bennünket. És nagyokat neveltünk, fáradtan biztattuk egymást kintatásra; az erős segítette a gyengét. Közelebb kerültünk Krisztushoz és egymáshoz is. Jó lesz, ha újra elkezdődnek a pénteki ifi alkalmak!

Harmathy Andrásné Ágota

Óvodai tanévnyitó

Szeptember 3-án tanévnyitó istentiszteletet tartottunk templomunkban óvodásaink családjai részvételével. A szomorkás idő ellenére megtöltöttük a templomot, hiszen ez már szép hagyománya óvodánkban. Nagy dolog, hogy itt adhatunk hálát a mi Urunknak az elmúlt időszak örömeiért, a pihenésért, feltöltődésért, és kérhetjük az Ő áldását az elkövetkező nevelési évről is. Istentisztelet után pedig szeretetvendégség adott lehetőséget a családoknak az ismerkedésre, kötetlen beszélgetésre.

„...titeket pedig az Úr gyarapítson és gazdagítson a szeretetben egymás iránt és mindenki iránt, ahogyan mi is szeretünk titeket.” 1Thessz 3,12

Bene Andrásné óvodavezető

Túl a nagykorúság határán

A 19. tanév kezdődött meg a Szentendrei Református Gimnáziumban az 1999-es újraindulás óta. Sok minden változott azóta: 72 diákból 500 lett, az állandó tanárok száma 4-ről 40-re változott.

A közös tanári munka most is léleknyitogató nappal indult augusztus 22-én. Ezen az alkalmon közösen a 2017-2018-as éves vezérige tükrében készültünk a tanévre, a diákok fogadására. Ezt a napot háromnapos tantestületi képzés követte, ahol a sikeres pedagógusok szokásairól beszélgettünk.

Az idei tanévünk elején nem voltak javítóvizsgák, mert minden diákunk sikeres tanévet zárt. Az iskola év végi átlaga 4,43 lett, ami ismét növekedés az előző évekhez képest. 129 tanuló ért el jeles rendű, 4,75 vagy annál jobb eredményt. Ez az iskola tanulójának 26%-a. Érettségizőink is szépen teljesítettek a vizsgán: 32%-uk kitűnő eredménnyel zárt. Sok sikert kívánunk nekik további életükben! Az előre hozott érettségizők (idegen nyelv és informatika tantárgyakból) mindegyike jeles eredményt ért el. Gratulálunk nekik is! Soli Deo Gloria!

Sok izgalmas feladat vár a diákokra és a tanároknak ebben az évben is. A szeptembert a szokásos osztálykirándulással és gólyatáborral kezdtük. Ezt az intézmény tanfelügyeleti ellenőrzése követi, amelynek előkészítését már a tavalyi tanév végén elvégeztük. Köszönet illeti a tanárokat és a szülőket a sok segítségért.

Nagy esemény szeptemberben a Gólyabuli, ahol az új ötödikesek hivatalosan is átvehetik az őket megillető szerepet a 6. osztályosoktól. Októberben zárul a Reformáció 500. évfordulójára a Dunakanyar valamennyi általános és középiskolájának, illetve a Szentendrei Református Gimnázium kárpát-medencei testvérintézményeinek meghirdetett „Hitkeresők és hitújítók” című versenyünk. A többfordulós versenysorozat két tanéven átívelve 2017 márciusában kezdődött és 2017. október 14-én ér véget egy helyi döntővel.

Új-régi tanárok érkeztek a tantestületbe. *Seregi Sára* tanárnő GYES-ről érkezett vissza, és a történelemtanári gárdát erősíti. A matematikusoknál *Flaskár Ibolya* tanárnőt köszöntjük szeretettel. A nyelvészeknél több új kolléga érkezett: *Hörömpő Zsuzsanna* a Lónyay gimnáziumból jött át, *Matus-Kassai Gyöngyi* volt diákunk most végezte el az egyetemet, és gyakornokként kezd meg nálunk a pályáját, *Eőryné Kardos Brigitta* pedig Budakalászról érkezett hozzánk. A magyar tanszéken *Csurka Emese* tanárnő teljes állásban, és *Gaszner Tibor* tanár úr óradóként csatlakozik a tanári karhoz. Mindannyiuknak sok sikert kívánunk a tanévben!

A tantestület mellett az iskola épülete is megújult. Most a hangosítási rendszert építettük újjá, amelynek köszönhetően az iskolacsengő szerepét is tervezzük átgondolni.

Legyen Isten áldása a Szentendrei Református Gimnázium idei tanévének!

Földi János igazgató

Szeretetvendégségben kicsik és nagyok

Erős vár a mi Istenünk 1517. – Vár a mi Istenünk 2017.

A Reformáció 500. évfordulóján egyházközségünk zenei bizottsága pályázati támogatásból megvalósuló nagyszabású programsorozatot szervez

„A zene Isten ajándéka, nem emberi dolog. Ugyanis elűzi az ördögöt és megvidámítja az embert. Hallatára az ember elfeledkezik a haragról, erkölcstelenségről, gőgről és minden szenvedélyről. A teológia után a zenét becsülöm a legtöbbre. A Szentírásban is azt látjuk, hogy Dávid és Isten többi szent embere is Istenre irányuló gondolataikat versben, rímekben és énekekben fejezték ki.” (Luther Márton)

2017. november 26-án, vasárnap 18 órától Kantáta est lesz a Szentendrei Református Gimnázium kápolnájában. A legjelesebb hazai Bach-szakértő, egyházzeneész, **dr. Kamp Salamon**, a Lutheránia Énekkar karnagya, a Liszt Ferenc Zene-művészeti Egyetem professzora fogadta el meghívásunkat. A szentendrei Musica Beata Kórus, a Szentendrei Református Kórus (mindkettő karvezetője *Bokorné Forró Ágnes*) és az Új Szentendrei Kamarazeneke (művészeti vezető *Négyessy Katalin*, koncertmester *Schuszter Andrea*) neves énekes szólisták közreműködésével előadja J. S. Bach BWV 38-as Aus tiefer Not schrei ich zu dir – „Mélységből így kiáltok én” kezdetű és BWV 62-es Nun komm der Heiden Heiland – „Jöjj, népek megváltója” kezdetű kantátáját. Mindkét mű Luther-korálon alapul, és a mindig aktuális bűnbánati tematikából kiindulva jut el az adventi örömmüzenetig.

Adventi ökumenikus kórusangverseny a reformáció koráljainak jegyében

A szentendrei egyházi kórusok immár több mint egy évtizede hagyományos közös adventi koncertek adnak a városban. 2017. december 10-én, advent második vasárnapján ezúttal hét reformáció-korabeli korál alkotja a műsor gerincét. A koráldallamok orgona-feldolgozásait *Szotyori Nagy Gábor* orgonaművész szólaltatja meg, a korálok pedig a város liturgikus énekkarainak (római katolikus, evangélikus, református, baptista), valamint a Szentendrei Ferences Gimnázium és a Szentendrei Református Gimnázium kórusainak előadásában hangoznak

el. Az alkalom az ökumené szellemében állítja középpontba a protestáns zene Luthertől és kortársaitól származó ősforrásait.

Műsor:

HOMMAGE A J. S. BACH

Dór Toccata és fuga BWV 538
Nun komm, der Heiden Heiland BWV 659
In dulci jubilo BWV 608
Wachet auf, ruft uns die Stimme BWV 645
Herr Jesu Christ, dich zu uns wend BWV 709, 726
O Mensch bewein dein Sünde groß BWV 622
Herzlich tut mich verlangen BWV 727
Vater unser im Himmelreich BWV 636
G-moll Fantázia és Fuga BWV 542

Közreműködik: Szotyori Nagy Gábor orgonaművész és Szentendre város gyülekezeteinek és egyházi iskoláinak kórusai

Képzőművészeti kiállítás

„Erős vár a mi Istenünk”, énekeljük 1517 óta. Az énekek ereje van! A művészetnek is, ezért városunk protestáns gyülekezetei megbízásából az *Aknay János*, *Farkas Ádám*, *Vincze Ottó* és *dr. Bartha Zsolt* által alkotott kuratórium 45 képzőművészhez intézett felhívást, meghívva őket közös kiállításra. Inspirációul egy CD-összeállítást csatoltak, amelyen a fenti ének különböző műfajú feldolgozásai hallhatóak *Zászkaliczky Tamás* orgonaművész, *Timár Sára* népdalénekes, *Bartha Mátyás* jazz zongorista és egyházközségi kórusunk előadásában. A kiállítás adventig lesz megtekinthető.

A belépés minden alkalomra díjtalan, adományokat köszönettel fogadunk további programok szervezéséhez.

Bokorné Forró Ágnes karnagy

Huszár Gál liturgiája

2017. október 1-én vasárnap este 6 órakor úrvacsorás istentisztelet lesz templomunkban, reformáció korabeli liturgia szerint.

Szolgálattelvő lelkészek:

Császár Domonkos, Harmathy András, Horváth Dániel

Közreműködik:

dr. Barta Gergely (orgona) és a Budafoki Református Egyházközség Kántorátusa
A liturgiát összeállította és az énekeseket vezeti:
dr. Papp Anette

Az anyanyelvű gregorián, a 16. századi gyülekezeti énekek és imádságok veretes stílusát kortárs orgonaimprovizáció, Barta Gergely zeneszerző közreműködése ellenpontozza. A régi istentiszteleti formával való megismerkedés nemcsak egyházunk történetének egyik fontos időszakába, a reformáció évszázadának istentiszteleti formájába enged bepillantást, hanem e liturgia mai átélhetőségének lehetőségét is megadja.

„Fiam, ha megfogadod mondásaimat, és parancsaimat magadba zárod, ha figyelmesen hallgatsz a bölcsességre, és szívből törekszel értelemre, bizony, ha bölcsességért kiáltasz, és hangoosan kéred az értelmet, ha úgy keresed azt, mint az ezüstöt, és úgy kutatod, mint az elrejtett kincseket, akkor megérted, mi az Úr félelme, és rájössz, mi az istenismeret.” Péld 2,1-5

Szentendrei Református Hírlevél

Kiadja: az egyházközség – **Cím:** 2000 Szentendre, Rákóczi utca 14.
Telefon: 06 26 310-524 – **Felelős kiadó:** Dr. Harmathy András
Főszerkesztő: Kolos Emőke
Olvasói levelek: szentendre [kukac] reformatus.hu
Tördelő: Bazsó Gábor • **Nyomatás:** Kádár Péter www.digitalisnyomda.net

A kiadványunkban megjelenő cikkek, írások nem feltétlenül fedik mindenben a szerkesztőség véleményét, hanem elsősorban azok szerzőinek gondolatait tükrözik.

Megtérésem után...

Tösgyökeres szentendrei család gyermeke vagyok. Édesanyám katolikus, édesapám pedig református volt. Nővéremet még megkeresztelték, nekem már azt mondta édesapám, hogy felnőttként válasszak majd vallást magamnak. Nem hívó családban nőttem fel. Hitüket gyakorló, keresztyén emberekkel akkor találkoztam, amikor kislányunk a szentendrei református óvodába kezdett járni. Egyre kíváncsibbá tett: honnan táplálkozik a hitük, honnan merítenek erőt? Azt már többször megtapasztaltam,

hogyan milyen egyedül küzdeni a problémákkal és elbukni, de hogy lehet másképp is, azt nem tudtam.

Mikor azon gondolkoztam, hogy mi az a változás az életemben, amely a megtérésem óta következett be, arra jutottam, az, ahogyan bármibe belekezek. Legyen az munka, egy feladat, egy baráti találkozás, egy utazás vagy bármi más. Régebben némi határozottságot magamba szuggerálva indultam neki egy-egy kihívásnak, és bízva magamban, a szerencsében vagy nem is igazán tudom már miben, elvégeztem a rám bízott feladatot kisebb-nagyobb sikerrel.

Ma nem magamban, nem a szerencsében, nem a tudásomban bízom, de bízom Istenben. Mielőtt bármibe is belekezek, imádkozom, és kérem, hogy Ő vezessen a rám bízott feladat elvégzése során. Azután hálát adok.

A másik jelentős változás, hogy naponta önvizsgálatot tartok. Kellő éberséggel szemügyre veszem a minden cselekedetem mögött meghúzódó motivációt, hiszen csak így tudok válaszolni a következő kérdésekre: tisztán a szeretet vezérelt

vagy másoknak, esetleg az önmagamról kialakított képnek szeretnék csupán megfelelni? Esetleg versengés vezérelt? Vagy Isten elismerését és jutalmát szeretném kivívni? Megténnek-e bármilyen jó cselekedetet Isten iránti önzetlen szeretetből, nem számítva semmilyen jutalomra, sőt teljes békével elfogadnám-e az Ő általa felajánlott próbatételeket, hogy bizonyítsam hűségemet? Önvizsgálatom során nem mindig találok szép dolgokra...

Olyan sokszor halljuk, hogy a szeretet mindennél fontosabb. Bármit is teszünk, ha nem a szeretet vezérel bennünket, az semmit nem ér. De mit is jelent a szeretet? Hogyan tudom megállapítani, hogy elég szeretet van-e bennem? A szeretet: figyelem, gondoskodás, türelem, kedvesség, segítőkészség? Ezek mind egyszerre? Megtérésem óta ennél sokkal több. Mikor magam körül azt látom, hogy az emberek szomjaznak a szeretetre, akkor azt gondolom, hogy a hívő embereknek óriási felelősségük van. Ismerve az egyetlen Tiszta Forrást, amely oltani képes szomjunkat, kötelességünk Őhozza segíteni minden szomjazót. A kérdés, hogy cselekedetem, példamutatásom vagy pusztán jelenlétem közelebb segített-e valakit Istenhez vagy épp ellenkezőleg.

Több mindennel foglalkoztam eddigi életem során, de mind közül az anyaság jelenti számomra a legnagyobb kihívást. Az anyai feladatok ellátásához számtalan készség szükséges: pedagógia, pszichológia, a táplálkozástudományban való jártasság, egészségügy, ételkészítési ismeretek, szervezési ismeretek és még sorolhatnám. Ráadásul mindezeket rutinszerűen alkalmazva napi 8-10 óra egyéb munkakör mellett. Anyaságból semmilyen előképzésben, felkészítésben nem részesülünk, így csak abban reménykedhet a család, hogy némi ismeretre szert teszünk majd az évek alatt. Időközben jönnek a megoldásra váró feladatok, próbatételek, amelyeket igyekszünk megoldani. Eddig sokszor elveszettnek éreztem magam. Ma, amikor egy helyzetben döntenem kell, kérdezek és válaszra találok, iránymutatást kérek és kapok.

Györi Ibolya

A lelkeszi hivatal új ügyeleti rendje

Adminisztratív kérdésekkel kapcsolatban: kedden 18-19 óra, szerdán 16-18 óra

Lelkeszi fogadóóra: kedd 17-18 óra

A beszélgetésekhez előzetes bejelentkezés szükséges a szentendre@reformatus.hu e-mail-címen, vagy személyes megbeszélés alapján.

Ünnepi rendünk

Bűnbánati esték: október 23-25., este 7 óra

Újborért hálaadás: október 29., vasárnap délelőtt 8 és 10 óra, úrvacsorával

Reformációi emlékest: október 31., kedd, este 6 óra.

Helyszín az evangélikus templom.

17:30-tól már várnak bennünket az evangélikus testvérek a templom előtti Luther szobor avatására. A templomban az istentisztelet keretében *Fabiny Tamás* püspök szenteli fel a gyülekezet orgonáját.

A gyülekezet heti alkalmai

Vasárnap 8 és 10 órakor istentisztelet a templomban.

A 10 órás istentisztelettel párhuzamosan gyermek-istentiszteleteket is tartunk három korcsoportban az óvoda és az alsós korosztálynak.

Bibliakörök: kedden 19 órakor, szerdán 8 órakor és 9.30-kor

Keresztkérdések: a hitükben bizonytalan keresőknek, és a konfirmációra készülőknek csütörtökön 18.30-tól

Ifjúsági körök: pénteken 17 órakor a 7-8. osztályosoknak, 19 órakor a nagygimnazistáknak

Imakörök: megbeszélés szerinti időpontban és helyen

„Újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsetek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett.”

Ef 4,23-24

Semper reformanda

„Emlékezzetek arra az ígére, amelyet én mondtam nektek: Nem nagyobb a szolgálta az uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, ha az én ígémet megtartották, a titeket is meg fogják tartani.” Jn 15,20.

Jézus Krisztus fent idézett szavai felrázzák „álmából” az embert, talán azt is mondhatnánk, igazi reformatori mondatok ezek. Üzenete kijózanít, s egy olyan úton indít el, amelyen az ember a nehézségeket és veszélyeket is tisztán látva, bátran és hittel mer engedni Jézus parancsának. Huszár Gál életútja jól példázta, hogy igenis lehetséges ilyen úton elindulni és megmaradni. Szinte hétköznapi természetességgel vette ugyanis tudomásul, hogy Krisztus követőjeként állandó üldözöttségben van része, s azt pedig talán még ettől is komolyabban, hogy: „ha az én ígémet megtartották, a titeket is meg fogják tartani”. Nem sajnált tehát sem időt és energiát, sem pedig anyagiakat, csak hogy Isten ígéje minél tisztábban és szélesebb körben terjedhessen.

Születésének helyéről, idejéről, valamint életének első évtizedeiről nagyon bizonytalan ismeretekkel rendelkezünk. Az első írásos emlékünk vele kapcsolatban az 1553. augusztus 4-i exkommunikációja, amikor mint Vízkelet (Pozsony megye, ma Čierny Brod, Szlovákia) lelképásztorát, „Gallus Anaxius presbiter”-t a reformáció terjesztéséért Újlaki Ferenc győri püspök másodsorra is kiközösítette az egyházból. Ez elől menekült Magyaróvárra a lutheri reformációval szimpatizáló Miksa főherceg védelme alá. Egy 1557-es bécsi látogatása során barátságot kötött a kálvini tanokban jártas Raphael Hoffhalter nyomdással, s a tőle kapott betűtípusokra, díszekre és öntött, mozgatható hangjegykészletre alapozva 1558-ban nyomdát rendezett be szolgálati helyén. Miután azonban harmadszorra is kimondták kiközösítését, és újból szükségessé vált költöznie, 1560-ban elfogadta a kassai gyülekezet meghívását, ahová magával vitte nyomdáját is. Kassán végzett szolgálata sem tartott azonban sokáig, mert miután az egri érsek értesült működéséről, hamar elérte, hogy a király elfogatóparancsot adjon ki ellene. 1560. októberében letartóztatták, s karácsonyig raboskodott Kassán, várva, hogy Egerbe vigyék. A kassai polgárok azonban – valószínűleg Bornemissza Péter segítségével – megszöktették, s családjával és felszerelésével együtt Debrecenbe menekítették, ahol maga a lelkész, Méliusz Juhász Péter fogadta házába műhelyével együtt. Itt fejezhette be egyik nagy művét, az első protestáns énekeskönyvet, amelyet még Magyaróváron kezdett nyomtatni. 1562-ben, azaz rövid másfél év után Debrecen is elhagyni kényszerült, bár felszerelésének egy részét Méliusznál hagyta, akinek a pártfogásával

tovább élhetett a debreceni nyomdászata, s él már több mint négyszázötven éve, ma Alföldi Nyomda néven. Az 1562-ben Komáromba megérkezett Huszár Gálnak 1563-ban ismét menekülnie kellett, így ezt követően Bornemissza Péterrel a vidék katolikus központjában, Nagyszombatban prédikáltak. Miután onnan is kitiltották őket, az Érsekújvárhoz közeli Komjátiban kapott menedéket. Forgách Imre udvari papja és csallóköz-mátyusföldi esperes lett. 1573-ban (1562 óta először) újra felállította nyomdáját az akkor a közeli Semptén lakó Bornemissza Péter segítségével. 1575-ben hívták meg lelkésznek Pápára, ahol azonban – bár felelős tisztségben, szuperintendensként – még abban az évben, október 23-án meghalt pestisben.

Huszár Gál, aki hanyattatásaival nem törődve, bátran, fáradhatatlanul és korának legfejlettebb erre szolgáló eszközét, a nyomtatást is igénybe véve hirdette, terjesztette Isten Igéjét, máig hatóan példaértékű és iránymutató személyisége volt hazánkunknak. Legnagyobb művének számítu graduálja (A keresztyéni gyülekezetben való isteni dicséretes és imádságok, Komját, 1574), ami egy kottás énekeskönyv, imádságokkal és rubrikákkal (tanácsok és magyarázatok a szertartás végzésére). Anyagát a magyarországi reformáció addigi gyakorlatához kapcsolódó kéziratos és íratlan hagyományából gyűjtötte, rendszerezte, mégpedig a legtöbbet megőrizve ennek az időszaknak a hazai szertartási gyakorlatából. Páratlan érték ez tehát a hazai irodalomtörténet, vallástörténet és zenetörténet számára is.

Idézet a mű előszavából: „Mert valahol az Istennek való éneklés a szívnek gyökeréből nem származik, hanem csak a szónak zengéséért énekelnek az emberek, avagy amint a próféta mondja, valakiknek az ő ajakok Istenhez közel jár, azaz Istent emlegetik, de a szívük ötöle távol vagyon, és úgy csúfolják az Istennek szentséges nevét és méltóságát, annyira felgerjed azok ellen az Istennek haragja, hogy azoknak minden bölcsességüket elveszi, bolondsággal veri meg őket, és minden eszüket és elméjüket megszégyeníti. (Ézs 29,13-14) Másik dolog pedig, hogy az idegen nyelven való beszélést, avagy éneklést (melyből a szegény tudatlan község nem épült, és semmi értelmet, sem vigasztalást nem vett) sosem szerették az isteni dicséretben, hanem merő bolondságnak és hiábavaló szószaporításnak ítélték. (1Kor,11) Honnan érdemeljük tehát az eretnek nevet, ha mi is őket követvén, nem értelem nélkül, sem idegen nyelven, hanem mind nyelvünkkel, szívünkkel, értelmünkkel, teljes lelkünkkel dicséreljük és magasztaljuk az Úr Istent?”

Ének és imádság – igaz Istendicsőítés, ezt helyezte a mi Urunk talán a legnagyobb súllyal Huszár Gál szívére. Hadd zárjam hát soraimat – imádságként – az ő egyik éneke két versszakával:

„Tarts meg minden időben minket az igaz hitben,
És igaz értelmében a Szent Evangéliomnak,
Légyen fogonatos köztünk a te kegyes beszéded,
És minden jóra intsenek.
Hogy sok népek tehozzád megtérjenek bűnökből,
És Téged szolgáljanak az ő szívökből, lelkökből,
Hogy mindenek imádjának, csak Téged tiszteljenek,
Hogy örökké élhessenek!”

Németh Ildikó

„Irgalmas és kegyelmes az Úr, türelme hosszú,
szeretete nagy. Nem perel mindvégig, nem tart
haragja örökké. Nem vétkeink szerint bánik velünk,
nem bűneink szerint fizet nekünk.”

Zsolt 103,8-10